

Република Србија
Аутономна покрајина Војводина

**Служба за интерну ревизију
корисника буџетских средстава
Аутономне покрајине Војводине**

Булевар Михајла Пупина 16, 21000 Нови Сад
Т: +381 21 487 4501

Број:134-47-18/2013-01-02
Дана:06.10.2017.године

**СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
СЛУЖБЕ ЗА ИНТЕРНУ РЕВИЗИЈУ КОРИСНИКА БУЏЕТА АП ВОЈВОДИНЕ**

I. УВОД

Управљање ризицима у Служби за интерну ревизију корисника буџета АП Војводине (у даљем тексту служба) је законска обавеза у постизању стратешких и оперативних циљева доброг управљања. Управљање ризицима обухвата идентификовање, процену и контролу над потенцијалним догађајима и ситуацијама које могу имати негативан ефекат на остварење циљева корисника јавних средстава, са задатком да се остваре циљеви организације, односно да пружи разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво дефинисан у процедурама за управљање ризиком.

Основ за доношење Стратегије је Закон о буџетском систему ("Сл. гласник РС", бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон, 103/2015 и 99/2016);

Тачком 3.2.2. Стратегије развоја интерне финансијске контроле у јавном сектору у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 61/09 и 23/13) и чланом 6. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору ("Службени гласник РС", бр. 99/11 и 106/13) је прописано да ради управљања ризицима, руководилац корисника јавних средстава усваја стратегију управљања ризиком, која се ажурира сваке три године, као и у случају када се контролно окружење значајније измени, а да контроле које служе за свођење ризика на прихватљив ниво морају бити анализиране и ажуриране најмање једном годишње.

У складу са Стратегије за увођење и развој финансијског управљања и контроле у Служби потребно је донети Стратегију управљања ризицима, као један од кључних елемената за успостављање и унапређење финансијског управљања и контроле.

Ризик представља вероватноћу да ће се десити одређени догађај који би могао имати негативан утицај на остваривање циљева корисника јавних средстава. Ризик се мери кроз његове последице и вероватноћу дешавања.

II. СВРХА И ЦИЉЕВИ

Сврха ове стратегије је побољшати могућности остваривања стратешких и оперативних циљева Службе да кроз управљање ризицима и стварање окружења које доприноси побољшању квалитета, сврсисходности и резултатима свих активности на свим нивоима. Руководиоци и запослени у Служби упознати са ризицима са којима се суочавају односно они најбоље знају како да управљају ризицима. За сваки циљ они треба да идентификују повезане ризике односно догађаје за које постоји највећа вероватноћа да могу имати штетан утицај на њихов рад и циљеве организације.

Циљ Стратегије је:

1. успостављање радног окружења које ће давати подршку успостављању процеса управљања ризицима;
2. побољшање ефикасности управљања ризицима у Служби;
3. омогућавање да се стекну и побољшају вештине управљања ризицима;
4. обједињавање и интегрисање управљања ризицима у Служби ;
5. осигуравање да управљање ризицима обухвати сва подручја ризика;
6. успостављање активности на ефикаснијој комуникацији о ризицима;
7. обезбеђивање управљања ризицима у складу са Стратегијом развоја интерне финансијске контроле у јавном сектору у Републици Србији и Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

III. ПРОЦЕС УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Постојећи систем контрола није успостављен у односу на циљеве повезане са ризиком који утичу на остварење тих циљева, већ су контроле усмерене на остваривање законитости и правилности али не и економичности, ефикасности и ефективности. Процес управљања ризицима који успоставља Служба обухвата:

1. утврђивање циљева;
2. идентификовање ризика;
3. процена ризика;
4. решавање ризика;
5. праћење ризика.

1. Утврђивање циљева

Утврђивање циљева подразумева јасно дефинисање очекиваних стратешких и оперативних резултата које Служба жели да оствари у одређеном временском периоду. У вези са тим, разматрају се ризици и врши управљање ризицима који могу утицати на остварење утврђених циљева.

Циљеви управљања ризиком у Служби су следећи:

1. уочити, дефинисати и измерити ризик који настаје у сваком пословном процесу и појединачним активностима;
2. благовремено предузети све потребне мере како би се уочени ризици умањили или отклонили;
3. унапређивати могућности препознавања и отклањања ризика у Служби;
4. развијати систем документовања, праћења, евалуације и корекције свих радних процеса у Служби , како би се смањили ризици и омогућило њихово уочавање и отклањање.

2. Идентификовање ризика

Идентификовање ризика који утичу на остваривање циљева је кључна фаза у управљању ризицима. У Служби се при идентификовању ризика користе следеће основне категорије ризика:

Спољни ризици:

- политичке и економске одлуке и приоритети окружења (Народна скупштина, Влада РС, Европска комисија и сл.);
- прецизност, примењивост, свеобухватност и усклађеност постојећих закона, прописа и правила;
- природне и људске катастрофе (земљотреси, пожари, поплаве, суше, ратни сукоби и слично).

Унутрашњи ризици:

- управљање циљевима из делокруга рада Службе, интерне одлуке, планирање, управљачки, оперативни и финансијски процеси, недостатак документације и непотпуне и неажурне евиденције, информационе технологије (ИТ), остали системи подршке и др.;
- организациона и квалификациона структура запослених (стручност, управљање, мотивисаност, улоге и одговорности, делегирање и др.), етика, понашање организације ("тон са врха", превара, сукоб интереса и сл.), сигурност запослених, објеката и опреме;
- методе и токови комуницирања, квалитет и благовременост информација.

Ризик представља вероватноћу да ће се десити одређени догађај који би могао имати негативан утицај на остваривање циљева корисника јавних средстава. Ризик се мери кроз његове последице и вероватноћу дешавања.

3. Процена ризика

Процена ризика се врши на основу вероватноће дешавања и значаја њиховог утицаја. Циљ ове фазе процеса је разврставање ризика по приоритетима, како би се на ризике највишег степена приоритета могло одговорити применом адекватних мера контроле. Прво се одговара на ризике који су повезани са највећим губицима, односно утицајем и највећим степеном вероватноће настанка, док се ризици чија је вероватноћа настанка мања, а негативан утицај слабији, само евидентирају и прате. За мерење ризика користи се следећа шема:

УТИЦАЈ	ВЕЛИКИ			
	СРЕДЊИ			
	МАЛИ	Прихватљиви ризици		
		мали	средњи	високи
		ВЕРОВАТНОЋА		

За бодовање вероватноће и утицаја ризика користи се скала са параметрима из следеће табеле:

ВЕРОВАТНОЋА		рангирање
велика	вероватна присутност	4 до 5
средња	могућа присутност	2 до 3
мала	мала вероватноћа присутности	0 до 1

УТИЦАЈ (ЗНАЧАЈ)		рангирање
велика	приличан утицај	4 до 5
средња	значајан утицај којим је могуће управљати	2 до 3
мала	безначајан утицај	0 до 1

4. Решавање ризика

Решавање ризика зависи од вероватноће и утицаја ризика и чини основу за утврђивање начина управљања ризицима. У зависности од значаја и укупне изложености ризику, предузимају се мере:

1. избегавања ризика;
2. преношења ризика;
3. прихватања ризика;
4. поделе ризика;
5. ублажавања ризика.

Наведене мере треба да буду одговарајуће, трошковно ефикасне, свеобухватне и у непосредној вези са значајем ризика. Процедуре за управљање ризиком подразумевају посвећеност и учешће свих запослених. Руководилац Службе у сарадњи са запосленим одговорним за управљање ризиком одлучују о поступању по ризицима који могу угрозити остварење циљева из њихове надлежности. О поступању по ризицима значајним пословање Службе одлучује директор.

Кључни ризици на које Служби приоритетно делује су ризици који:

- имају за последицу повреду закона и других прописа;
- могу довести до значајних финансијских губитака;
- представљају претњу успешном завршетку пројекта, програма или активности;
- узрокује штету интересним групама (грађанима, добављачима, Влади РС, Европској комисији и др.);
- доводе у питање сигурност запослених;
- могу озбиљно утицати на углед Службе.

Имплементација и унапређење процеса управљања ризицима утичу на боље планирање и економичност, повећање ефикасности, боље одлучивање, јачање поверења у управљачки систем и остале активности које су од значаја за развој позитивног пословног амбијента.

5. Праћење ризика

С обзиром да се окружење у коме Служби послује стално мења, потребно је стално праћење и информисање о ризицима. Овим се процењује ефикасност управљања ризицима и потреба додатног утицаја на ублажавање истих. У складу са тим, регистри ризика се ажурирају сваке три године, а по потреби и чешће. Имајући у виду потребу Служби врши се процена Стратегије управљања ризицима, како би се ускладила са праксом и променама у методологији управљања ризицима у јавном сектору Републике Србије.

IV. ОДГОВОРНОСТИ

У складу са чланом 11. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору и Стратегије за увођење и развој финансијског управљања и контроле у Служби, управљање ризицима је једна од најзначајнијих одговорности управљачке структуре. Сходно члану 12. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, руководиоц јавних средстава одговоран је за испуњавање циљева, а тиме и управљање ризицима. У циљу испуњавања обавезе из управљачке одговорности, руководилац Службе ће осигурати услове потребне за несметано одвијање свих активности управљања ризицима и увођење одговарајућих и ефикасних механизма за њихово смањивање на прихватљив ниво. Сви запослени су укључени у управљање ризицима и треба да буду свесни своје одговорности у идентификовању и управљању ризиком. За сваки идентификовани и измерени ризик у Служби предузимају се превентивне мере ради смањења или отклањања ризика.

V. ЕДУКАЦИЈА

У Служби се спроводи едукација запослених о свим аспектима управљања ризиком. Едукациј са темом Финансијско управљање и контрола за све запослене у организацији Министарства финансија спроведена је приликом стицање звања овлашћеног ревизора у јавном сектору.

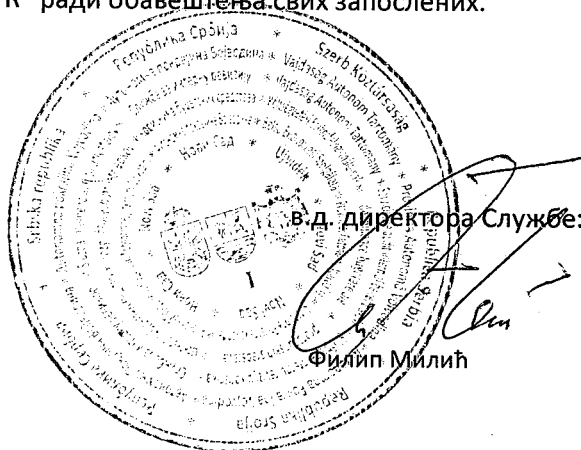
VI. ИЗВЕШТАВАЊЕ И КОМУНИКАЦИЈА

Сва комуникација везана за управљање ризиком у Служби се обавља у писаној форми и електронским путем, а користе се "поштанска сандучета" у канцеларији директора Службе за доставе докумената. Сви учесници у управљању ризиком дужни су да чувају документа везана за управљање ризиком из своје надлежности у складу са важећим законским прописима.

VII. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Ову стратегију поставити у на "К" ради обавештења свих запослених.

В. Д. директора Службе:

Филип Милић